
Dokument na schôdzu

B8-0977/2016

7.9.2016

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásení Rady a Komisie

v súlade s článkom 123 ods. 2 rokovacieho poriadku

o nedávnom vývoji v Poľsku a jeho vplyve na základné práva, ako sa stanovujú
v Charte základných práv Európskej únie
(2016/2774(RSP))

Manfred Weber, Esteban González Pons

v mene skupiny PPE

Gianni Pittella, Tanja Fajon, Josef Weidenholzer, Péter Niedermüller,

Birgit Sippel, Marc Tarabella

v mene skupiny S&D

Guy Verhofstadt

v mene skupiny ALDE

Barbara Spinelli, Marie-Christine Vergiat, Gabriele Zimmer, Cornelia

Ernst, Patrick Le Hyaric, Sofia Sakorafa, Kateřina Konečná, Takis

Hadjigeorgiou, Xabier Benito Ziluaga, Tania González Peñas, Lola

Sánchez Caldentey, Miguel Urbán Crespo, Estefanía Torres Martínez,

Josu Juaristi Abaunz, Merja Kyllönen

v mene skupiny GUE/NGL

Rebecca Harms, Judith Sargentini, Ulrike Lunacek, Terry Reintke,

Benedek Jávor, Helga Trüpel

v mene skupiny Verts/ALE

Uznesenie Európskeho parlamentu o nedávnom vývoji v Poľsku a jeho vplyve na základné práva, ako sa stanovujú v Charte základných práv Európskej únie (2016/2774(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na zmluvy EÚ, najmä na články 2, 3, 4 a 6 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ),
  - so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
  - so zreteľom na ústavu Poľskej republiky,
  - so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach (EDĽP) a na súvisiacu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva,
  - so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. marca 2014 s názvom Nový rámec EÚ na posilnenie právneho štátu (COM(2014)0158),
  - so zreteľom na svoju rozpravu z 19. januára 2016 o situácii v Poľsku,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 13. apríla 2016 o situácii v Poľsku¹,
  - so zreteľom na prijatie Komisiou 1. júna 2016 stanoviska o právnom štáte v Poľsku,
  - so zreteľom na odporúčanie Komisie z 27. júla 2016 k právnomu štátu v Poľsku,
  - so zreteľom na stanovisko expertov Rady Európy zo 6. júna 2016 k trom návrhom zákonov týkajúcim sa poľských verejnoprávnych médií,
  - so zreteľom na stanovisko Benátskej komisie z 11. marca 2016 o zmenách zákona z 25. júna 2015 o poľskom ústavnom súde,
  - so zreteľom na stanovisko Benátskej komisie z 13. júna 2016 k zákonu z 15. januára 2016, ktorým sa menia zákon o polícii a niektoré ďalšie právne akty,
  - so zreteľom na správu komisára pre ľudské práva Rady Európy z 15. júna 2016 v nadväznosti na jeho návštevu Poľska, ktorá sa uskutočnila od 9. do 12. februára 2016,
  - so zreteľom na článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže EÚ je založená na hodnotách rešpektovania ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv vrátane práv príslušníkov menšín, keďže tieto hodnoty sú spoločné pre všetky členské štáty v spoločnosti, v ktorej prevládajú pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť mužov a žien, a keďže ich poľský ľud ratifikoval pri príležitosti referenda v roku 2003;

---

¹ Prijaté texty, P8_TA(2016)0123.

- B. keďže v článku 6 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii sa potvrdzuje, že základné práva tak, ako sú zaručené Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EDLP) a ako vyplývajú z ústavných tradícií spoločných pre členské štáty, predstavujú všeobecné zásady práva EÚ;
- C. keďže EÚ funguje na základe predpokladu vzájomnej istoty o tom, že členské štáty sa budú správať v súlade s demokraciou, zásadou právneho štátu a základnými právami zakotvenými v Európskom dohovore o ľudských právach a Charte základných práv Európskej únie;
- D. keďže v článku 9 poľskej ústavy sa uvádza, že Poľská republika dodržiava medzinárodné právo, ktoré je pre ňu záväzné;
- E. keďže zásada právneho štátu je jednou zo základných hodnôt, na ktorých je založená EÚ, a keďže Komisia spoločne s Parlamentom a Radou na základe zmlúv zodpovedá za dodržiavanie zásady právneho štátu ako základnej hodnoty našej Únie a zabezpečovanie dodržiavania práva, hodnôt a zásad EÚ;
- F. keďže nezávislosť súdnictva je zakotvená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie a článku 6 EDLP a je základnou požiadavkou demokratickej zásady del'by moci, ktorú odráža aj článok 10 poľskej ústavy;
- G. keďže del'ba moci a nezávislosť súdnictva sú hlavnými zložkami demokratického systému a nesmú sa narušiť;
- H. keďže nedávne udalosti v Poľsku, najmä pokiaľ ide o spory týkajúce sa zloženia a fungovania ústavného súdu a nezverejňovanie rozsudkov ústavného súdu, vzbudili obavy týkajúce sa záruky dodržiavania zásad právneho štátu;
- I. keďže Benátska komisia vo svojom stanovisku k zmene zákona o ústavnom súde vyzvala poľské štátne orgány, aby plne uverejňovali, v plnej miere rešpektovali a vykonávali rozsudky súdu, no súčasne zdôraznila, že tieto zmeny výrazne poškodia prácu súdu a obmedzia jeho účinnosť ako ochrancu ústavy;
- J. keďže paralýza ústavného súdu viedla Komisiu k tomu, aby začala dialóg s poľskou vládou podľa rámca právneho štátu s cieľom zabezpečiť plné dodržiavanie zásad právneho štátu; keďže po intenzívnom dialógu s poľskými orgánmi a na základe nedostatočného pokroku poľskej vláde v riešení ústavnej krízy Komisia považuje za potrebné formalizovať svoje hodnotenie súčasnej situácie v stanovisku;
- K. keďže napriek ďalším diskusiám s poľskými orgánmi neboli problémy, ktoré ohrozujú právny štát v Poľsku, uspokojivo vyriešené, a Komisia sa domnieva, že existuje systémové ohrozenie právneho štátu v Poľsku; keďže preto navrhla konkrétne odporúčania pre poľské orgány k urýchlenému riešeniu obáv;
- L. keďže rámec pre právny štát je určený na odstránenie systémových hrozieb voči právnemu štátu v ktoromkoľvek z členských štátov EÚ, najmä v situáciách, ktoré nemožno účinne riešiť prostredníctvom konaní o porušovaní právnych predpisov, a v ktorých sa javí, že tzv. záruky zásad právneho štátu, ktoré existujú na vnútroštátnej úrovni, už nedokážu účinne reagovať na tieto hrozby;

- M. keďže EÚ sa zaviazala rešpektovať slobodu a pluralitu médií, ako aj právo na informácie a slobodu prejavu zakotvené v článku 11 Charty základných práv a článku 10 EDĽP, ktoré odráža aj článok 14 poľskej ústavy;
- N. keďže už prijaté a novo navrhované zmeny poľského zákona o médiách, najmä pokiaľ ide o riadenie, redakčnú nezávislosť a inštitucionálnu autonómiu verejnoprávnych médií, vyvolali obavy o to, či sa rešpektuje sloboda prejavu a sloboda a pluralita médií;
- O. keďže odborníci z Rady Európy po odbornom dialógu s poľskými orgánmi o balíku troch návrhov zákonov týkajúcich sa verejnoprávnych médií dospeli k záveru, že sú potrebné zlepšenia, a to najmä v oblastiach riadenia, obsahu a verejného poslania a ochrany novinárov;
- P. keďže práva na slobodu a bezpečnosť a rešpektovanie súkromného života a ochrana osobných údajov sú zakotvené v článkoch 6, 7 a 8 Charty základných práv Európskej únie a článkoch 5 a 8 EDĽP, ako aj v článkoch 31 a 47 poľskej ústavy;
- Q. keďže Benátska komisia vo svojom stanovisku k zmene zákona o polícii a niektorých iných právnych aktov dospela k záveru, že záruky procesnej povahy a materiálne podmienky stanovené v zákone o polícii slúžiace na vykonávanie utajeného sledovania nie sú dostatočné na zabránenie jeho nadmernému používaniu či neodôvodneným zásahom do súkromia a ochrany osobných údajov jednotlivcov; v tejto súvislosti pripomína, že Súdny dvor aj Európsky súd pre ľudské práva poukázali na potrebu zaviesť účinné mechanizmy dohľadu, a podľa možnosti súdnu kontrolu, s cieľom zabezpečiť dohľad nad takýmito činnosťami;
- R. keďže nový zákon o boji proti terorizmu vyvoláva podobné obavy, najmä pokiaľ ide o súlad článkami 5, 8, 10 a 11 EDĽP a s poľskou ústavou;
- S. keďže Komisia sa domnieva, že pokiaľ sa ústavnému súdu bráni v plnom zabezpečení skutočnej kontroly ústavnosti, nebude existovať účinná kontrola súladu legislatívnych aktov s ústavou vrátane jej ustanovení o základných právach, ako napríklad v prípade obzvlášť citlivých nových legislatívnych aktoch, ktoré nedávno prijal Sejm;
- T. keďže Benátska komisia je zložená z nezávislých odborníkov na ústavné právo vymenovaných všetkými členmi Rady Európy vrátane Poľska a keďže jej stanovisko je najautentickejším výkladom povinností členských štátov Rady Európy v oblasti právneho štátu a demokracie; keďže súčasná poľská vláda si priamo vyžiadala stanovisko Benátskej komisie;
- U. keďže právo na spravodlivý proces, prezumpcia nevinu a právo na obhajobu sú právami zakotvenými v článkoch 47 a 48 Charty základných práv Európskej únie, článku 6 EDĽP a článkoch 41, 42 a 45 poľskej ústavy;
- V. keďže komisár Rady Európy pre ľudské práva vo svojej správe nadväzujúcej na návštevu Poľska dospel k záveru, že nedávno prijaté zmeny trestného poriadku a zákona o prokuratúre môžu ohroziť ochranu práva na spravodlivý proces v trestnom konaní, prezumpciu nevinu a právo na obhajobu, a to najmä v prípadoch, ak neexistujú dostatočné záruky na zamedzenie zneužívaniu právomoci, a zásady oddelenia právomocí;

- W. keďže podľa Charty základných práv, EDĽP a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sexuálne a reprodukčné zdravie žien súvisí s viacerými ľudskými právami vrátane práva na život a dôstojnosť, práva na ochranu pred neľudským a ponižujúcim zaobchádzaním, práva na prístup k zdravotnej starostlivosti, práva na súkromie, práva na vzdelanie a zákaz diskriminácie, čo sa odráža aj v poľskej ústave;
- X. keďže efektívny, nestranný, profesionálny a politicky neutrálny systém verejnej služby je základným prvkom demokratickej správy, ale keďže nový zákon o verejnej službe podľa všetkého porušuje túto zásadu, ako aj článok 153 poľskej ústavy;
- Y. keďže poľský ústavný súd vyhlásil niekoľko ustanovení zákona prijatého 22. júla za ešte stále protiústavné;
- Z. keďže poľský minister životného prostredia schválil plán na zvýšenie ťažby dreva v Bielovežskom pralese; keďže keď Národná rada pre ochranu prírody namietala proti plánu, vláda nahradila 32 z jej 39 členov; keďže v máji sa začala ťažba dreva v Bielovežskom pralese; keďže Komisia 16. júna 2016 začala konanie vo veci porušenia predpisov v súvislosti s ťažbou v Bielovežskom pralese;
1. zdôrazňuje, že je mimoriadne dôležité zabezpečiť, aby sa plne dodržiavali spoločné európske hodnoty uvedené v článku 2 Zmluvy o EÚ a v poľskej ústave, a zaručiť základné práva stanovené v Charte základných práv;
  2. opakuje svoje stanovisko vyjadrené v uznesení z 13. apríla 2016 o situácii v Poľsku, najmä pokiaľ ide o paralyzovanie ústavného súdu, ktorým sa ohrozujú demokracia, základné práva a zásady právneho štátu;
  3. vyjadruje poľutovanie a obavy z toho, že zatiaľ sa nenašlo žiadne kompromisné riešenie, a že odporúčania Benátskej komisie z 11. marca 2016 neboli uplatnené; ľutuje tiež, poľská vláda odmietla zverejniť všetky rozsudky ústavného súdu vrátane rozsudkov z 9. marca 2016 a 11. augusta 2016;
  4. víta odhodlanie Komisie pokračovať v konštruktívnom a plodnom dialógu s poľskou vládou s cieľom nájsť rýchle a konkrétne riešenia opísaného systémového ohrozenia právneho štátu; zdôrazňuje, že takýto dialóg sa musí viesť nestranne, založený na dôkazoch a v duchu spolupráce, pri súčasnom rešpektovaní právomocí EÚ a jej členských štátov, ktoré sú zakotvené v zmluvách, ako aj zásady subsidiarity;
  5. berie na vedomie prijatie stanoviska Komisie a následného odporúčania v zmysle rámca právneho štátu po posúdení situácie v Poľsku; očakáva, že Komisia v súlade s prílohou II k rámcovej dohode o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a Európskou komisiou poskytne Parlamentu prístup k tomuto stanovisku;
  6. vyzýva poľskú vládu k spolupráci s Komisiou v súlade so zásadou lojálnej spolupráce stanovenou v zmluve, a nabáda ju, aby využila tri mesiace, ktoré jej dala k dispozícii Komisia, na zapojenie všetkých strán, ktoré sú zastúpené v poľskom sejme, aby našla kompromis, ktorý by vyriešil prebiehajúcu ústavnú krízu a ktorý v plnej miere zohľadnil stanovisko Benátskej komisie a odporúčanie Európskej komisie;
  7. vyzýva Komisiu ako strážkyňu zmlúv, aby monitorovala – ako ďalší krok – opatrenia

prijaté poľskými orgánmi v nadväznosti na odporúčania, pričom by naďalej ponúkala Poľsku plnú podporu pri hľadaní primeraných riešení na posilnenie právneho štátu;

8. pri neexistencii úplne funkčného ústavného súdu vyjadruje obavy nad nedávnym a rýchlym vývojom právnych predpisov v iných oblastiach bez riadnych konzultácií, a naliehavo žiada Komisiu, aby uskutočnila posúdenie prijatých právnych predpisov, pokiaľ ide o ich zlučiteľnosť s primárnym a sekundárnym právom EÚ a s hodnotami, na ktorých je Únia založená, pričom zohľadní odporúčania, ktoré 11. júna 2016 vydala Benátska komisia a taktiež tie, ktoré 15. júna 2016 vydal komisár Rady Európy pre ľudské práva, ako aj odporúčanie Komisie o právnom štáte z 27. júla 2016, najmä pokiaľ ide o:
  - zákon o verejných médiách, majúci na pamäti potrebu rámca riadenia verejnoprávnych médií, ktorý by zabezpečil, že budú poskytovať nezávislý, nestranný a presný obsah odrážajúci rozmanitosť poľskej spoločnosti, ako aj príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a *acquis* EÚ v audiovizuálnej a mediálnej oblasti;
  - novelu, ktorou sa menia zákon o polícii a niektoré iné právne akty, a to vzhľadom na neprimeraný spôsob, akým zasahuje do práva na súkromie, a na nezlučiteľnosť plošného hromadného sledovania a hromadného spracúvania osobných údajov občanov s judikatúrou EÚ a Európskeho súdu pre ľudské práva;
  - novelu, ktorou sa mení trestný zákonník a zákon o prokuratúre, majúci na pamäti potrebu súladu s *acquis* EÚ v oblasti procesných práv, ako aj so základným právom na spravodlivý súdny proces;
  - novelu zákona o verejnej službe, so zreteľom na závažné riziko spolitizovania poľskej verejnej správy, čo by ohrozilo nestrannosť verejnej služby;
  - zákon o boji proti terorizmu, so zreteľom na závažné ohrozenie práva na súkromie a práva na slobodu prejavu, ktoré predstavuje rozšírenie právomocí agentúry pre vnútornú bezpečnosť bez primeraných súdnych záruk;
  - ďalšie otázky, ktoré vyvolávajú obavy, pretože môžu predstavovať porušenie práva EÚ a judikatúry ESĽP a základných ľudských práv vrátane práv žien;
9. vyzýva Komisiu, aby Parlament pravidelne a podrobne informovala o dosiahnutom pokroku a o prijatých opatreniach;
10. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov, Rade Európy a prezidentovi Poľskej republiky.